

[2010] 4 S.C.R. 654

సహాయ వాణిజ్య పన్నుల అధికారి

వరెన్

M/s. కంసై నెరోల్యాక్ పెయింట్స్ లిమిటెడ్

(సివిల్ అప్పీలు నెం.3288/2010)

ఏప్రిల్ 15, 2010

[S.H.కపాడియా మరియు స్వతంత్ర కుమార్, న్యాయమూర్తులు]

రాజస్థాన్ వాణిజ్య పన్నుల చట్టము, 1994 – సెక్షన్లు 78(2) అండ్ (5) – ఫామ్ 18ఏ నందు ముఖ్యమైన వివరాలు ఇవ్వనందుకు గాను సెక్షన్ 78(5) నియమము ప్రకారము జరిమానా విధించుట గురుంచిన వాదనంశము – అప్పీలు అధికారి తో సహా పన్ను మండలి చేత జరిమానా తొలగించ బడింది – ఎట్లాంటి కారణములు నమోదు చేయకుండా ఉన్నత న్యాయస్థానము పునర్విమర్శ దరకస్తూ కొట్టివేసింది – అప్పీలు నందు ఇవ్వబడిన తీర్పు ముద్రిత సమాచారము (record) మరియు వాస్తవాలు ఉన్నత న్యాయస్థానము కారణాలు నమోదూ చేయనందు వలన చట్ట ప్రకారము తప్పు చేసింది – అందువలన, ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క తీర్పు కారణములు లేనిది అందువలన అది ఆలోచన లేమి అనే బలహీనముచేత ఇబ్బంది పడుతున్నది. ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క తీర్పు కొట్టివేయబడి అది తిరిగి ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు త్రిప్పి పంప నైనది.

కొన్ని సామానులు ఒక స్థలమునుండి ఇంకొక స్థలమునకు రవాణా చేయబడినవి. ఎగుమతి దిగుమతి పన్నుల అమలు శాఖ (excise enforcement department) అడ్డగించి అందు గిడ్డంగిలో వున్న సరుకుగా, దాన్ని రవాణా చేస్తున్నది, కానీ అది దానియొక్క ప్రకటన ఫామ్ ST 18A ఏ పూర్తిగా ఖాళీగా వున్నది. శాఖ ఆ సరుకును, రాజస్థాన్ వాణిజ్య పన్నుల చట్టము, 1994 నందలి సెక్షన్ 78(2) ప్రకారము వాటిని అసంపూర్తి పత్రములుగా పరిగణిస్తూ, చట్టమునందలి 78(2) సెక్షన్ ప్రకారము జరిమానా విధించింది. యజమాని పైన విధించ జరిమనను అప్పీలు అధికారి మరియు పన్నుల మండలి కొట్టి వేసింది. శాఖ పునర్విమర్శ దరకస్తూ దాఖలు చేసింది. ఉన్నత న్యాయస్థానము అట్టి పునర్విమర్శన దారకాస్తును కారణములు ఇవ్వకుండా పరిష్కరించింది. అందువలన ఈ ప్రస్తుత అప్పీలు.

అప్పీలును పాక్షికంగా అనుమతిస్తూ, న్యాయస్థానము తీర్పు:

నిర్వహణ: 1.1 చట్ట ప్రకారము పునర్విమర్శ దరకస్తూ కొట్టివేయునప్పుడు ఉన్నత న్యాయస్థానము తన యొక్క కారణములను నమోదు చేయలేదు. దరకస్తూనందు లేవనెత్తబడిన వాదములు/ఆధారములతో, వాదనంశములను, కొంత దీర్ఘముగా, పరిశీలించినట్లయితే, ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు సముచితముగా వుండేది.

1.2. గుల్జార్గ్ ఇండస్ట్రీస్ నందు ఈ న్యాయస్థానము రాజస్తాన్ వాణిజ్య పన్నుల చట్టము, 1994 నందలి సెక్షన్ 78 (5) ఆదాయము నష్టాన్ని భర్తీ చేయుటకు వుద్దేశింప బడింది మరియు ఎక్కడైతే ఫామ్ ST 18A /18C ముక్యమైన వివరములు లేకుండా సంతకము చేయబడిందో, అది చట్టము నందలి సెక్షన్ 78(2) ను ఉల్లంఘనందులకు తానంతట తానుగా జరిమానను ఆకర్షిస్తుంది. అది సరుకుల యజమాని యొక్క కార్య నిర్వహణ పద్ధతి మరియు అతని అపరాధ ఉద్దేశాన్ని సూచిస్తుంది. బజాజ్ ఎలెక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్, కేసునందు రాజస్తాన్ వాణిజ్య పన్నుల నియమాలు, 1995 నందలి నియమము 53 నందు నిర్దిష్ట పరిచినట్లుగా, ఫామ్ ST 18A ప్రకారము “సరుకుల యొక్క బాధ్యతగల వ్యక్తి” అను పదాన్ని వివరించింది, మరియు ఈ పదము “సరుకుల యొక్క యజమాని” లేదా “సరుకుల యొక్క బాధ్యతగల వ్యక్తి” అనీకాని 7^వ చట్ట సవరణ 2002, ద్వారా చేర్చింది. వస్తువులు కొనుగోలు చేసిన వాడిచేత అనుసరించబడిన కార్య నిర్వహణ పద్ధతి, ST 18A నందు ముక్యమైన విషయాలు ఇవ్వకపోవుట, తనంతట తానుగా అపరాధ వుద్దేశయము (mens rea) లక్ష్యమును స్థాపిస్తుంది.

1.3. ముద్రిత సమాచారము ప్రకారము ఉన్నత న్యాయస్థానము, తన ముందుకుల వాదనలను మరియు వాస్తవములు, తిరస్కరించుటకు గల కారణములను చెప్పకుండుట వలన గొప్ప తప్పిదము చేసింది. అందువలన, ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క తీర్పు కారణములు లేనిది అందువలన అది ఆలోచన లేమి అనే బలహీనముచేత ఇబ్బంది పడుతున్నది. ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క ఉత్తరువులు కొట్టివేయబడినవి మరియు, కేసు తిరిగి ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు త్రిప్పి పంపుత్తు అట్టి కేసును క్రొత్తగా ఆలకించి చట్ట ప్రకారము సరియైన ఉత్తరువు ప్రకటించవలసినదిగా కొరడమైనది.

గుల్జార్గ్ ఇండస్ట్రీస్ విఎస్. కమార్వల్ టాక్స్ ఆఫీసరు (2007) 7 SCC 2691 ★ఆసిస్టంట్ కమార్వల్ టాక్స్ ఆఫీసరు v బజాజ్ ఎలెక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్ (209) 1 SCC 308 నిర్దేశించ బడింది.

Case Law Reference

(2007) 7 SCC 269

Referred to

Paras 6, 9

(2009) 1 SCC 308

Referred to

Para 9

సివిల్ అప్పీయలేటు అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీలు నెం.3288/2010

రాజస్తాన్ ఉన్నత్య న్యాయస్థానము, జోధ్పూర్ యొక్క S.B. సివిల్ సేల్స్ టాక్స్ పునర్విచారణ నెం.282/ 2007 నందు 17-12-2007 నాడు వెలువరించిన తీర్పు మరియు ఉత్తరువుల నుండి.

శ్రీ ఏ.పి. సహాయ్ మరియు జతిందర్ కుమార్ భాటియా, అప్పీలుదారుని కొరకు.

న్యాయ స్థానము యొక్క తీర్పు న్యాయమూర్తి శ్రీ స్వతంత్ర కుమార్ చే ప్రకటించ బడింది.

1. ఆలస్యము క్షమించ బడింది.

2. సెలవు మంజూరు చేయబడింది.

3. ఈ అప్పీలు ఉత్పాదనకు అవసరమైన వాస్తవాలు మనము గమనిద్దాము. RJ-19G-3661 నెంబరు గలవాహనము కిరాణా సమనులే కాక, అదనంగా 377 డబ్బా-బాకీట్ల రంగులను రవాణా చేస్తున్నది. M/s. దేశబందు రవాణా కంపనీ చేత జారీచేయబడిన బిల్ సంఖ్య No. 014951 తేదీ:17.6.1997 ప్రకారము ఇట్టి సామానులు యుఘ్ను (సూరత్) నుండి జోధాపూర్ కు, కొనుగోలుదారుడైన M/s. గుడ్ లాస్ నెరోల్యాక్ కు రవాణా చేయబడు చుండెను. ఇట్టి వాహనము ఎగుమతి దిగుమతి పన్నుల అమలు శాఖ (Customs Enforcement Department) (సంక్షిప్తంగా “శాఖ”) చే అడ్డగింపబడి, తనఖి చేయబడింది. సమర్థుడైన అధికారి చేత విచారణ సమయము నందు నెరోల్యాక్ పేయింట్ బకెట్లు, గిడ్డంగి లోవున్న సామానుగ రవాణా చేయబడుచున్నవి, కానీ ప్రకటన ఫామ్ ST 18A ఖాళీగా వున్నది. అట్టి రవాణా చేయబడుచున్న సామాను, రాజస్తాన్ వాణిజ్య పన్నుల చట్టము, 1994 (సంక్షిప్తంగా “చట్టము) నందలి సెక్షన్ 78(2) నియమము ప్రకారము అసంపూర్తి పత్రములు గలదిగా పరిగణిస్తూ, అది పన్ను ఎగవేత చేయవలెనన్న ఉద్దేశ్యము తో చేసిన పనిగా అభిప్రాయపడుతూ, జరిమానా ఎందుకు విధించగూడదో తెలుపమని ఒక నోటిస్ జారీచేయుట జరిగింది. సామానుల యొక్క యజమాని చేత దానికి జవాబు దాఖలు చేయబడింది. అట్టి జవాబు యోగ్యత లేనిదిగా కనుగొని మరియు దానిని తిరస్కరిస్తూ, చట్టము యొక్క 78(2) నియమము పరంగా సమర్థత అధికారి తన 23-06-1997 నాటి లేఖ ద్వారా, Rs.1,24,920-00 జరిమానా విధించినాడు. సమర్థత అధికారి యొక్క ఈ ఉత్తరువులు ఉప కమీషనరు (అప్పీలు), వాణిజ్య పన్నులు-II, జైపూర్, ముందు సవాలు చేయబడినవి, ఇది 03-11-

2003 నాటి ఉత్తరువుద్వారా ఈ అప్పీలు పన్ను ఎగవేతకారకు ఎలాంటి వుద్దేశ్యము లేదని, వస్తువుల యొక్క యజమాని పై జరిమాన విధింపరాదని నిర్ణయించి, ఈ అప్పీలు ఆమోదింపబడి దిగువ శ్రేణి అధికారుల ఉత్తరువులు కొట్టి వేయబడినవి. శాఖ ఈ ఉత్తరువులను రాజస్థాన్ పన్నుల మండలి, అజ్మీరు ధర్మాసనము ముందు (సంక్షిప్తంగా “మండలి”). వివిధ రకముల కారణములపై సవాలు చేసింది.

4. శాఖ దాఖలు చేసిన అప్పీలును మండలి తనయొక్క 04-04-2005 నాటి ఉత్తరువుల ద్వారా కొట్టివేసింది. మండలి, అట్టి ఉత్తరువును కొట్టివేస్తూ, 22-03-2002 కన్నా ముందు చట్టము యొక్క సెక్షన్ 78(5) ప్రకారము యజమాని పైన జరిమానా విధించరాదని, మరియు వారికి పన్ను ఎగవేయాలన్న వుద్దేశ్యము కూడా లేదని అభిప్రాయపడింది.

5. మండలి యొక్క ఉత్తరువుల ద్వారా ఇబ్బందిపడిన శాఖ చట్టము నందలి సెక్షన్ 86 ప్రకారము రాజస్థాన్ ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క జోధ్పూర్ ధర్మాసనము ముందు, వాస్తవాలు తెలుపుతున్నా, శాఖ మిగతా వివరముల తో పాటుగా, ఈ క్రింద ముఖ్యమైన చట్టపరమైన ప్రశ్నలు, రేకెత్తిస్తూ. పునర్విమర్శన దరకస్తూ దాఖలు చేసింది.

‘(i) 1994 చట్టమునందలి సెక్షన్ 78(2) నియమములను ఉల్లంఘించుట వలన వ్యాపారిపైన 1994 చట్టమునందలి సెక్షన్ 78(5) ప్రకారము జరిమానా విధించుటకు వ్యాపారికి పన్ను ఎగవేయు ఉద్దేశ్యము కలదనుట అవసరమైన అంశమా?

(ii) రవాణా చేయబడుచున్న సరుకులతో ST 18A ఖాళీ ప్రకటన పున్నట్లయితే, అది 1994 చట్టమునందలి సెక్షన్ 78(2) నియమములను ఉల్లంఘించుతగా పరిగణించి, తనంతట తానుగా 1994 చట్టమునందలి సెక్షన్ 78(5) ప్రకారము జరిమానా విధించుటకు ఆకర్షింప బడుతుందా?

(iii) 1994వ సంవత్సరము యొక్క చట్టము నందలి సెక్షన్ 78(2) ను పుల్లంఘించినందువలన, 22-3-2002 కన్నా ముందు వాటికి 1994వ సంవత్సరము యొక్క చట్టము నందలి సెక్షన్ 78(5) ప్రకారము యజమానికి జరిమానా విధించ రాదు అని తీర్మానించుటవల్ల మండలి చట్ట ప్రకారము తప్పిదము చేసిందా?

(iv) పన్ను మండలి యొక్క తీర్మానములు చట్టమనకు విరుద్ధమైనవి మరియు హేతుబద్ధమైనవా?

(v) వాస్తవములు మరియు పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఈ న్యాయస్థానము సరియైనది మరియు న్యాయపరమైనది అనుకొన్న ఏ యితర ప్రశ్నలనా తీర్మానించ వచ్చు?

6. ఉన్నత న్యాయస్థానము తన 17-12-2007 తేదీ నాటి ఉత్తరువుల తో పునర్విమర్శన దరకాస్తును కొట్టివేసింది. ఈ ఉత్తరువు సహాయ వాణిజ్య పన్నుల అధికారిచేత భారత రాజ్యాంగమునందలి ఆర్టికల్ 136 ప్రకారము దాఖలు చేసిన అప్పీలునందు ప్రశ్నించబడింది. మా ముందు చేయబడిన ప్రధానమైన సవాలు యేమంటే, అప్పీలుదారుడు, వాస్తవంగా ఉన్నత న్యాయస్థానమునందు రక రకములైన న్యాయపరములైన ప్రశ్నల గురించి సుదీర్ఘమైన వాదనలు జరిపినప్పటికీ, ఉన్నత న్యాయస్థానము ఎలాంటి కారణములు నమోదు చేయకుండా పునర్విమర్శన దరకాస్తు తిరస్కరించింది. మా ముందర లేవనెత్తిన కారణముల (గ్రౌండ్స్) నందు వాస్తవ మరియు న్యాయమైన ప్రశ్నలు లేవనెత్తినారు మరియు, ప్రత్యేకముగా ప్రశ్నించబడిన ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క తీర్పు ఈ న్యాయస్థానము చేత గుల్జాగ్ ఇండస్ట్రీస్ విఎస్. కమార్షల్ టాక్స్ ఆఫీసరు (2007) 7 SCC 2691 నందు చెప్పబడిన సూత్రములకు విరుద్ధముగా వున్నవి — ఈ న్యాయస్థానము తీర్మానించినట్లుగా అట్టి ఫారము అన్నివిధములుగా పూర్తిచేసి వుండవలెను మరియు అది అవసరమైన ప్రకటన/పత్రుల కలిగి వుండాలని నివేదించినారు.

7. ఈ దశయందే, ఈ అప్పీలునందు ప్రశ్నించబడిన ఉత్తరువును ఇచ్చట చూపుట మిక్కిలి సహేతుకము.

“విజ్ఞుడైన దరకాస్తు దారుని న్యాయవాదిని ఆ అలకించినాము.

22.3.2002 కన్నా ముందు జరిగిన ఒక లావాదేవీ గురించి సామానుల యజమాని పై విధించిన జరిమానను పన్ను మండలి కొట్టి వేసింది.

పన్ను మండలి యొక్క కారణములు పరిశీలించన అనంతరము, నాకు పన్ను మండలి చే ప్రకటించబడియూ, ఇచట ప్రశ్నించబడిన ఉత్తరువుల యందు నాకు ఎలాంటి అన్యాయము గోచరించుటలేదు.

పర్యవసనంగా, ఈ పునర్విమర్శన దరకాస్తు, యెగ్గతలు లేనందువలన కొట్టివేయడమైనది.”

8. ఇంతకుముందే గమనించినట్లుగా, ఈ న్యాయస్థానము ముందు లేవనెత్తిన ప్రథమ సవాలు ఏమంటే, ఉన్నత న్యాయస్థానము ఈ అంశాన్ని ఒక అర్థము కానీ ఉత్తరువుతో పరిష్కరించిందని మరియు శాఖ నివేదించిన పునర్విచారణ దరకాస్తును ఎలాంటి కారణములు చూపకుండాని తిరస్కరించిందని మనవి చేసినారు. పునర్విమర్శన దరకాస్తు నందు ఎత్తబడిన ప్రశ్నలు, తలఎత్తే

అవకాశమున్నదని అందువలన ఉన్నత న్యాయస్థానము అన్నీ ప్రస్తావించబడిన వాదనలతో విస్తృతంగా వ్యవహరిస్తుంది ఆశించడమైనది.

9. చట్ట ప్రకారము పునర్విమర్శ దరకస్తూ కొట్టివేయునప్పుడు ఉన్నత న్యాయస్థానము తన యొక్క కారణములను నమోదు చేయలేదు. దరకస్తూనందు లేవనెత్తబడిన వాదములు/ ఆధారములతో, వాదనంశములను, కొంత దీర్ఘముగా, పరిశీలించినట్లయితే, ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు సముచితముగా వుండేది, అన్న విషయాన్ని మేము గమనించినము. గుల్జర్ ఇండస్ట్రీస్ నందు (పైన చూపినది) దానికి మాలో ఒకరము (న్యాయమూర్తి కపాడియా) సబ్బులు, ఈ న్యాయస్థానము రాజస్తాన్ వాణిజ్య పన్నుల చట్టము, 1994 నందలి సెక్షన్ 78 (5) ఆదాయము నష్టాన్ని భర్తీ చేయుటకు వుద్దేశింప బడింది మరియు ఎక్కడైతే ఫామ్ ST 18A/18C నందు ముఖ్యమైన వివరములు లేకుండా సంతకము చేయబడిందో, అది చట్టము నందలి సెక్షన్ 78(2) ను వుల్లంఘించి నందులకు తనంతట తానుగా జరిమానను ఆకర్షిస్తుంది. సరుకుల యజమాని యొక్క కార్య నిర్వహణ పద్ధతి అతని అపరాధ ఉద్దేశాన్ని సూచిస్తుంది. బజాజ్ ఎలెక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్., కేసు నందు రాజస్తాన్ వాణిజ్య పన్నుల నియమాలు, 1995 నందలి నియమము 53 నందు నిర్దిష్ట పరిచినట్లుగా ఫామ్ ST 18A ప్రకారము “సరుకుల యొక్క బాధ్యతగల వ్యక్తి” అను పదాన్ని వివరించింది, మరియు ఈ పదము “సరుకుల యొక్క యజమాని” లేదా “సరుకుల యొక్క బాధ్యతగల వ్యక్తి” అని కాని, అని 2002 సంవత్సరము యొక్క, 7^వ చట్ట సవరణ ద్వారా చేర్చింది. ఈ న్యాయస్థానము ఆమోదముతో వస్తువులు తీసుకొను వాడిచేత అనుసరించబడిన కార్య నిర్వహణ పద్ధతికి సమబంధించిన సిద్ధాంతాన్ని పునరుద్ఘాటించింది, ఫామ్ 18-A నందు ముఖ్యమైన విషయాలు ఇవ్వకపోవుట, తనంతట తానుగా అపరాధపు వుద్దేశయము లక్ష్యమును సాధిస్తుంది.

ముద్రిత సమాచారము ప్రకారము ఉన్నత న్యాయస్థానము, తన ముందుకల వాదనలను మరియు వాస్తవములు, తిరస్కరించుటకు గల కారణములను చెప్పకుండుట వలన గొప్ప తప్పిదము చేసింది. శాఖ చేత నిర్దిష్టపరచిన ఈ న్యాయస్థానము యొక్క కొన్ని తీర్పులు మరియు/లేదా సామానుల యొక్క యజమాని చేత ప్రస్తావించబడినవి కూడా సూచింపబడలేదు, చాలా తక్కువగా, చట్టప్రకారముగా వ్యాఖ్యానించినము. అందువలన, ఉన్నత న్యాయస్థానము యొక్క తీర్పు కారణములు లేనిది, అందువలన అది ఆలోచన లేమి అనే బలహీనముచేత ఇబ్బంది పడుతున్నది అని చెప్పుట తప్ప మాకు వేరే అవకాశము లేదు.

10. పైన నమోదు చేయబడిన కొరణముల చేత, 17.12.2007 నాటి ఉత్తరువులు కొట్టివేయబడినవి మరియు, కేసు ఉన్నత న్యాయస్థానమునకు త్రిప్పి పంపుతు, అట్టి కేసును క్రొత్తగా ఆలకించి చట్ట ప్రకారము సరియైన ఉత్తరువు ప్రకటించవలసినదిగా కోరడమైనది. ఈ మేరకు అప్పీలు అనుమతించ బడింది. ఖర్చుల గురుంచి ఏవిడమైన ఉత్తరువులు లేవు.

అప్పీలు పాక్షికంగా అనుమతించ బడింది.

అనువదించబడిన ఆంగ్ల పుటలు: 7

సంబంధిత తెలుగు పుటలు:10

అనువాదకుడు: సత్యనారాయణ బివి.